

KORFANTY. Z MIŁOŚCI DO ŚLĄSKA

W dniu 18 marca 2024 r. Oddział Nowohucki SEP wspólnie z Kołem Seniorów zorganizował pokaz spektaklu pt.: "Korfanty. Z miłości do Śląska". III Powstanie Śląskie było ostatnim z trzech zbrojnych zrywów polskiej ludności na Śląsku. Jego efektem było przyznanie Polsce znacznie większej części Górnego Śląska, niż pierwotnie zamierzano. Powstanie wybuchło w nocy z 2 na 3 maja 1921 roku, a walki trwały dwa miesiące.

Rozpoczęcie powstania poprzedził plebiscyt, który odbył się 20 marca 1921 roku. W głosowaniu dopuszczono udział osób, które wcześniej wyemigrowały ze Śląska. W tym celu z Niemiec przyjechało 182 tysiące emigrantów, a z Polski ok. 10 tysięcy. Ostatecznie w plebiscycie wzięło udział ok. 97 % uprawnionych osób, z czego ok. 19 % stanowili wcześniejsi emigranci. Za przynależnością do Polski głosowała mniejszość- 43,3 % głosujących. Komisja Plebiscytowa zdecydowała o przyznaniu całego obszaru Niemcom - Polska miała otrzymać tylko powiaty pszczyński i rybnicki. Na wieść o tym, wcześniejsze pojedyncze strajki niezadowolonych z trudnych warunków materialnych i bezrobocia, mieszkańców regionu przekształciły się w strajk generalny.

W nocy z 2 na 3 maja rozpoczęło się powstanie. Na jego czele stanął znany działacz społeczny a wcześniej komisarz plebiscytowy Wojciech Korfanty. Wyleciało wtedy w powietrze siedem mostów na liniach kolejowych i drogowych łączących prawobrzeżną część Górnego Śląska z resztą rejencji opolskiej i państwem niemieckim. Walki trwały dwa miesiące - powstańcy zdołali opanować prawie cały obszar plebiscytowy, później broniąc go przed siłami niemieckimi. Najpoważniejsze starcia miały miejsce w okolicy Góry Św. Anny.

W trzecim Powstaniu Śląskim udział wzięło około 60 tysięcy Polaków – jak podają źródła historyczne 1218 spośród nich poległo a 794 odniosło rany.

W wyniku zrywu Rada Ambasadorów zdecydowała o korzystniejszym dla Polski podziale Śląska. Z obszaru plebiscytowego czyli ponad 11 tysięcy km kw. zamieszkanego przez ponad 2 mln. ludzi, do Polski przyłączono 29 % terenu i 46 % ludności. W Polsce znalazły się m.in. Katowice, Świętochłowice, Królewska Huta (obecny Chorzów) Rybnik, Lubliniec, Tarnowskie Góry i Pszczyna. Podział był też korzystny dla Polski gospodarczo – na przyłączonym terenie znajdowały się 53 z 67 istniejących kopalni, 22 z 37 wielkich pieców oraz 9 z 14 stalowni.

Po zwycięstwie Wojciech Korfanty powiedział oceniając efekty powstania:

„Cud nad Wisłą uratował Polskę od zguby, a cud nad Odrą dał Polsce Śląsk. Cudu nad Wisłą i cudu nad Odrą nie stworzył żaden dyktator, żaden mocarz, który wziął odpowiedzialność za losy narodu, ale duch narodu, jego solidarność narodowa, duch obywatelski i poczucie odpowiedzialności każdego obywatela”.

Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem członków i sympatyków Nowohuckiego SEP, ale także przybyłych gości.

